1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
(212) BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 8-го ЛЮТОГО 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, FEBRUARY 8, 1973 No. 25. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Середа, 7 лютого 1973

УРЯД — НАЙБІЛЬШИЙ ПРАЦЕДАВЕЦЬ КРАЇНИ. Такий висновок можна зробити на основі даних про затруднення американців. На списках працівників Федерального і стейтових урядів, а також урядів округ та міст знаходиться 20 відс. всього числа затруднених в ЗСА. Іншими словами, на кожних п'ять американських працівників, один працює для якогось уряду.

СЕНАТОР СЕМ ЕРВІН ЗГОЛОСИВ РЕЗОЛЮЦІЮ, пропонуючи оформлення п'ятичленної сенатської комісії для докладнішого розслідування шпигунства і саботажів в часі президентської виборчої кампанії в 1972 році, зокрема т. зв. Вотергейт афери, в яку були замішані високі достойники Республіканської партії. Резолюцію Ервіна підтримав сенатор Менсфілд, лідер демократичної більшости в Сенаті.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ОКРУЖНИЙ СУДДЯ У ВАШИНГТОНІ Джон Люїс Сирит зарядив відкласти на десять днів введення в життя розпорядку федерального уряду про те, щоб при всіх входах до літаків були стаціоновані узброєні поліцисти. Представники летунських ліній заявили, що розпорядок уряду порушує процедуру Федеральної Авіяційної Адміністрації, проголошуючи критичне становище у ситуації, коли такої кризи немає.

НА АРЛІНҐТОНСЬКОМУ ВОЄННОМУ КЛАДОВИЩІ поховано 5 лютого полковника Вілляма Б. Нольде, останню жертву в'єтнамської війни, який загинув напередодні підписання перемир'я. Похорони відбулися з усіми військовими почестями, щоб у цей спосіб символічно вшанувати пам'ять всіх поляглих у В'єтнамі американських вояків.

У МИСТЕЦЬКИХ ҐАЛЕРІЯХ ВАШИНҐТОНУ ТА НЮ ЙОРКУ будуть виставлені 41 картина світової слави мистців, що зберігаються в ленінградському „Ермітажі", а які совєтський уряд згодився визичити для Національної Ґалерії у Вашинґтоні. Будуть виставлені картини таких мистців як Пікассо, Ван Ґоґ, Сезан, Матісс.

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ СПІРО ЕҐНЮ ЗАЯВИВ у Сінгапурі, що Америка залишить свою базу в Таї (Сіямі), щоб маніфестувати свою збройну приявність на Півдні Азії. Сильне американське летунство й військо у Таї буде гарантією безпеки сусідніх країн Індокитаю — В'єтнаму, Ляосу і Камбоджи. Спіро Еґню перевів півторигодинну конференцію із прем'єром Сінгапуру Лі Куаном Ю. Вони ствердили повну одногідність поглядів на справи Азії.

В ІРЛЯНДСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ РОЗВ'ЯЗАНО парлямент і розписано нові вибори вже на 28 цього місяця. Зробив це прем'єр Ірляндської Республіки (Південної Ірляндії) Джон Лінч, щоби отримати мандат від народу вести енергійну акцію проти терору, який доводить Північну Ірляндію до стану анархії і щораз більшої руїни. Джон Лінч признав слушність британському урядові, що треба припинити „експорт революції" з Південної Ірляндії до Північної.

СУПЕРСОНІЧНИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ ЛІТАК „КОНКОРД" — це повна невдача, твердить поважний французький політик і газетний видавець Жан Жак Серван-Шрайбер. Програма „Конкорду" була складена й фінансована на спілку Британією і Францією і реклямована, як великий осяг техніки та британсько - французької співпраці. Кожний літак „Конкорд" коштує к. 60 мільйонів дол. Спершу плянувалось збудувати таких 250 літаків, але одна за одною міжнародні летунські компанії, які спершу виявляли бажання закупити ті машини, відмовлялись і тепер збудують їх не більше 20-ти. Серван-Шрайбер твердить, що кожна компанія, яка закупить літак „Конкорд", мусить втратити на ньому найменше два мільйони дол. річно.

ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД СПРОТИВИВСЯ плянові Британії перевести морські маневри в західній частині Середземного моря із використанням для них морської бази в Ґібральтарі. Між Еспанією і Британією існує затяжний спір за Ґібральтар. Наслідком цього спротиву Еспанії переговори про поладнання справи Ґібральтару знову скінчаться невдачею.

НА ФІЛІППІНАХ ПІДДАЛИСЯ державній владі 200 партизанів разом із їхнім командиром, на голову якого була визначена нагорода 3.000 дол. Той командир, 44-річний Маріяно О. Мата, склав урочисту присягу льояльности супроти державної влади на спеціяльній церемонії.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПРИЗНАЧИВ на свого першого амбасадора в Японії заступника амбасадора в Об'єднаних Націях Чена Чу. Японський уряд висловив вдоволення з приводу його призначення.

З В'ЯЗНИЦІ В ТУНІЗІЇ ВТІК 47-річний колишній міністер фінансів і народного господарства, Ахмед Бен Салях, якого згодом судили за державну зраду і засудили на 10 років в'язниці. Допоміг йому до втечі в'язничний сторож. На всій території Тунізії та зокрема у столиці Тунісі поліція зупинювала й перевіряла всі автомобілі.

Пропонують зміни клясифікаційної системи Конґресової Бібліотеки

Вашингтон (мк). — Від довшого часу українські бібліотекарі, особливо д-р Андрій Турчин (Бібліотека Університету Індіяни) та мґр Василь Верига (Бібліотека Торонтського Університету) впливали на Бібліотеку Конґресу, щоб вона перевела зміни в клясифікаційних схемах, а також в предметних рубриках, вживаних при каталогуванні слов'янських і східньо-европейських бібліотечних матеріялів. Між іншим йдеться про те, щоб Бібліотека Конґресу не утотожнювала Росії з Київською Руссю та Совєтським Союзом. Бібліотекарі одержали підтримку професорів в часі спільної конференції Американської Асоціяції для Поширення Слов'янських Студій в Денвері, де було рішено запропонувати Бібліотекареві Конґресу, щоб він делеґував декого з Бібліотеки Конґресу на спільну нараду в справі пропонованих змін. Ця нарада відбулася 30 січня ц.р. в Бібліотеці Конґресу, де були присутніми чотири представники Бібліотеки Конґресу та сім представників бібліотекарської професії — бібліотекарів та викладачів бібліотекарства. З українців присутніми були: мґр Василь Верига, проф. Любомир Винар та д-р Андрій Турчин. Примирливий тон наради дає надію, що Бібліотека Конґресу поставиться прихильно до вимог про зміну та не буде грати на проволоку так важливих проблем.

Загострюється боротьба між Конґресом та Адміністрацією

Вашингтон. — Передбачування зудару між Конґресом та Адміністрацією себе цілком виправдали. Безпосередньою причиною конфлікту є питання схваленого Конґресом видаткування. Як відомо, президент Ніксон відмовився видаткувати фонди у таких розмірах, які затвердив Конґрес на попередній сесії, мотивуючи таке своє рішення небезпекою інфляції і конечністю обмежити витрати федерального уряду. Згідно з заявами речників Конґресу йдеться тут про суму понад 12 більйонів долярів. Знову ж пресовий секретар Президента Роналд Зіґлер поінформував, що Президент затримав виплати на різні проєкти у висоті 8.7 біл. долярів. У своєму звідомленні Конґресові директор Уряду управління та бюджетування, Рой Л. Аш повідомив, що йдеться тут про фонди, призначені на боротьбу з забрудженням оточення. Боротьба між Конґресом і Адміністрацією прийняла гостріший оборот 5 лютого, коли Сенат схвалив більшістю голосів (64:17) постанову, у висліді якої назначення директора і заступника Уряду управління і бюджетування має бути в компетенції Конґресу, подібно як це є у випадку державних секретарів. Це рішення Сенату мусить ще бути розглянене Палатою репрезентантів, а якщо буде там схвалене, мусітиме бути підписане Президентом, який має, як і в інших таких випадках, право вета. За внеском голосувало 50 демократичних і 14 республіканських сенаторів. Спонзор цього законопроєкту, сенатор Сем Ервін висловив переконання, що є всі вигляди, що Конґрес цей законопроєкт схвалить. Коли б президент Ніксон відмовився підписати новий закон, то він буде предметом поновного розгляду обох палат. Поновно схвалений законопроєкт не потребуватиме згоди Президента.

Передбачають страйк на Пенсильвенійсько-Центральній залізниці

Ню Йорк. — Сотки тисяч пасажирів залишиться без звичайної залізничної комунікації, якщо залізничники Пенн - Сентрал залізниці почнуть страйк у четвер о 12:01 ночі. Тоді закінчується 30-денний „охолоджувальний період", і якщо до того часу між працедавцями і Об'єднаною Транспортовою Спілкою не дійде до згоди, то страйк розпочнеться невідклично. Головна причина страйку полягає в тому, що управління залізницею вирішило скоротити кількість машиністів на кожному поїзді з трьох осіб до двох, що заощадить для банкруючої залізниці великі кошти. Професійна спілка залізничників нараховує тут 28 000 робітників та службовців, і речник Об'єднаної Транспортової Спілки повідомив, що коли управління залізниці наважиться зменшити кількість машиністів, то ніхто з членів спілки не вийде на працю. Тоді зупинився б рух поїздів ні тільки в Ню Йорку й околицях, а й у 16-ти інших східніх і середньозахідніх стейтах. У районі метрополітального Ню Йорку щоденно цим шляхом доїжджають на працю й додому щонайменше 70 000 пасажирів.

Інж. Роман Волчук відзначений за проєкт моста

Приймають нагороду: Р. Волчук (зліва), Л. Джілет — асист. екзекутивний віце - президент Ам. Інст. Сталевих конструкцій, та Дж. С. Бріджфармер — президент фірми Форрест і Коттон

Кензас Сиьі. — Дня 25 січня 1973 р. в бюрах дирекції Kansas City Southern Railway Co. в Кензас Сиьі відбулася церемонія вручення нагород Американського Інституту Сталевих Конструкцій за міст на ріці Аркенсо коло Редленд, Оклагома. Цей міст був одним з відзначених „нагородою заслуги" (Award of Merit) в щорічному Конкурсі Інституту, в якому критеріями є винахідливе застосування сталі й естетика структуральної розв'язки.

Фірма Волчук і Маєрбаурль в Ню Йорку, як допоміжний консультант загального керівника проєкту фірми Форрест і Коттон (Forrest & Cotton) в Даллас, Тексас, виготовила проєкт сталевої конструкції моста, який був відданий до вжитку в 1971 році.

Міст на ріці Аркенсо — це 9-прогінна нерозрізна коробчаста балка, загальною довжиною 2110 стіп, з головним прогоном 330 стіп. Цей міст, перший цього типу в Америці, має ряд технічних іновацій і є найдовшою залізничною спорудою того типу у світі.

Р. Волчук є членом Т-ва Українських Інженерів Америки та американських професійних товариств і автором публікацій в ділянці сталевих мостів. Теж є членом УНС.

ЗСА продовжують заходи щодо перемир'я в Ляосі

Вашингтон. — Тут опубліковано спільне американське та північно-в'єтнамське повідомлення про те, що 26 лютого в Парижі почнеться конференція для нормалізація відносин у В'єтнамі та на просторі всього Індокитаю відповідно до постанов недавно підписаного договору про перемир'я у В'єтнамі. Американську делеґацію на цю конференцію очолюватиме державний секретар Вілліям Роджерс. Одночасно американський уряд заповів посилення заходів, щоб допровадити до повного замирення у Ляосі. З тією метою політичний дорадник президента Ніксона Генрі Кіссінджер поновно поїхав до Індокитаю, щоб у безпосередніх зустрічах з речниками урядів Північного В'єтнаму та Ляосу устійнити умови такого загального перемир'я. Ляоський прем'єр Суванна Пума заповів, що припинення збройних акцій у Ляосі наступить упродовж одного тижня. У паризькій конференції візьмуть участь крім ЗСА, Північного і Південого В'єтнаму та представників В'єтконґу (південнов'єтнамського комуністичного тимчасового уряду), члени Міжнародної Комісії (Канада, Індонезія, Угорщина і Польща), Франція, Велика Британія, СССР, Китай та представник ОН.

Москва вимагає обмежити ролю Угорщини в розмовах про роззброєння Центральної Европи

Відень. — У започаткованих тут за почином керівництва держав Північно-Атлантійського Пакту (НАТО) вступних розмовах про роззброєння в Центральній Европі представники Совєтського Союзу виступили із вимогою, щоб Угорщині признати тільки право неголосуючого, а не повноправного учасника цих переговорів. Була запрошена Угорщина для участи в переговорах керівництвом НАТО з того погляду, що на її території стаціонує ще й досі 39 000 совєтського війська. Теперішню пропозицію Москви, поставлену головою совєтської делеґації Олегом Н. Хлестовим в його розмовах із представниками Голляндії і ЗСА, пояснюють у дипломатичних колах намаганням Москви виключити Угорщину з-під дії схваленого евентуально в майбутньому договору про роззброєння і її бажанням, щоб постанови цього договору не стосувалися перебування совєтських військ на території Угорщини. Спірною у розмовах щодо програми цієї конференції й участи в ній тих чи інших держав залишається справа Румунії, яка вимагає для себе ролі повноправного учасника. Представники західніх держав погоджуються, щоб Румунія, в якій немає совєтських військ, була на тому ж становищі, як Норвеґія й Данія, на території яких немає чужоземних військ. Крім Угорщини й Румунії до участи в конференції запропоновані ще Східня Німеччина, Польща і Чехо-Словаччина, тобто всі комуністичні держави, на території яких перебувають ще й досі совєтські війська.

У 25-річчя договору з СССР Румунія обстоює своє право на повну незалежність

Москва. — 4 лютого в СССР та Румунії відзначали підписання договору між цими двома державами. З цього приводу відбувся обмін привітальними листами між партійними і державними керівниками Румунії та СССР, а совєтська преса присвятила чимало уваги цій події. Враховуючи постійну напруженість у відносинах між Румунією і СССР та вперті намагання Румунії зберегти свою незалежність на міжнародній арені, форма відзначування роковин підписання договору заслуговує на окрему увагу. Особливо цікавим є зміст привітальних листів, який виявляє, що, не зважаючи на всі заяви про „дружбу", „соціялістичну співпрацю" та „соціялістичну солідарність", у взаєминах Румунії з СССР немає ані дружби, ані солідарности. У листі за підписами Брежнєва, Подгорного та Косиґіна говориться про те, що в згаданому договорі „заложені широкі можливості для дальшого всебічного поглиблення совєтсько - румунської співпраці в політичній, економічній, оборонній, культурній та інших ділянках під кутом інтересів соціялізму, справи миру та безпеки народів". Совєтські лідери стверджують, що з боку КПСС та совєтського уряду „будуть доложені і в майбутньому зусилля для того, щоб посилювалися і розвивалися на принципіяльній основі марксизму-ленінізму і соціялістичного інтернаціоналізму братня дружба і всебічна співпраця між Совєтським Союзом і соціялістичною Румунією". В інакшому тоні, однак, редаґований румунський привітальний лист, підписаний Ніколаєм Чаушеску та Іоном Георґе Маурером. Там також говориться про „дружню співпрацю" між СССР та Румунією, але одночасно додається дуже знаменну кваліфікацію, яку у такій ситуації звичайно вживають також совєтські чинники, але тим разом нею вони не покористувалися. В румунській заяві стверджується, що підписані договори в 1948 і 1970

(Закінчення на ст. 4-ій)

Жиди Ню Йорку демонстрували проти СССР

Ню Йорк. — У зв'язку з перебуванням у Ню Йорку посадника Москви В.Ф. Промислова, який був гостем посадника Ню Йорку Ліндзі, місцеві жиди влаштували під будинком Об'єднаних Націй досить численну демонстрацію, вимагаючи свободи еміґрації для совєтських жидів. Частина демонстрантів примістилася на вулиці, бльокуючи вуличний рух і поліція мусіла силою усувати демонстрантів. Напроти будинку ОН, коло т. зв. стіни Ісаії, демонструючі жидівські студенти, одягнуті в смугасті одяги в'язнів совєтських концтаборів, засіли за столом їсти „їду жаху", — яка складалася з сухого хліба і води, яка є звичайною їдою совєтських в'язнів в концтаборах. Посадник Ню Йорку Ліндзі передав від імени жидівської громади міста петицію московському посадникові. У цій петиції жиди з'ясували свої вимоги до совєтського режиму, обвинувачуючи його в систематичному і брутальному порушуванні основних прав люди. У зв'язку з широко закроєною протестною акцією жидів і демонстрацією під будинком ОН, В. Ф. Промислов відмовився від обіду з представниками ОН, на який вже було домовлення, мовляв, у нього „немає часу".

ЕКЗЕКУТИВА І РАДА ДИРЕКТОРІВ УККА РАДИТИМУТЬ ЦІЄЇ СУБОТИ

Ню Йорк. — У найближчу суботу, 10-го лютого, тут у приміщеннях Українського Інституту Америки при 79-ій вулиці і 5-ій Евню відбудуться наради Екзекутиви і опісля Ради Директорів Українського Конґресового Комітету Америки. Збори Екзекутиви передбачені на год. 11-ту перед полуднем і вони будуть попереджені нарадами поодиноких комісій. Збори Ради Директорів почнуться о год. 1-ій по полудні. На порядку нарад цих зборів, крім формальностей, є доповіді-звіти президента УККА проф. Лева Добрянського про працю на зовнішньому відтинку, голови Політичної Ради проф. Івана Вовчука на тему завдань української політичної діяльности та фінансове звідомлення за минулий рік і плян бюджету на цей рік подасть касир УККА мґр Уляна Дячук. Після дискусії над доповідями та короткої перерви о. шамб. Мирослав Харина інформуватиме про катедри українських студій в Гарварді та про успіх збіркової акції на їх встановлення, Іґнат Білинський складе звіт з останньої пленарної сесії СКВУ в Торонті, Иосип Лисогір і мґр Іван Базарко говоритиме про діяльність УККА в світлі постанов останнього Конґресу, А. Драган і Володимир Бакай інформуватимуть про заходи у справі створення крайового українського комітету для участи у відзначуванні 200-річчя Незалежности ЗСА в 1976-му році, а дир. Юліян Ревай доповідатиме про 10-річчя побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні. Дальше на порядку нарад цих зборів є вибір комісій, кооптація двох членів до Екзекутиви, прийняття в члени УККА нових організацій та внески і запити. З канцелярії УККА пригадують, що кошти дороги членів Ради Директорів покривають їхні організації та що всі члени керівних органів УККА — згідно з постановами статуту — можуть брати активну участь у нарадах і рішеннях тільки під умовою, що вони та організації, які їх делеґували, заплатили свій Національний Даток до Народного Фонду УККА.

Організація Оборони Лемківщини в Ню Йорку схвалила стати меценатом ФКУ

Ню Йорк.—Минулої неділі тут, у приміщенні Товариства „Дністер" відбулися загальні збори місцевого, найбільшого відділу Організації Оборони Лемківщини, які однодушно схвалили включитися в акцію побудови Українського Центру при Гарвардськім Університеті й піднести свою ранішу пожертву на цю ціль у сумі 300 дол. до повної тисячі долярів, що введе цей Відділ в почесний круг меценатів Центру. При цьому Збори схвалили заклик до всіх Відділів ООЛ, щоб вони також стали меценатами того українського, наукового й наукового осередку. При цьому з признанням підмічено, що вже Відділ ООЛ в Аллентавні став меценатом, а ряд інших Відділів склали менші пожертви. В намічуванні пляну майбутньої праці, схвалено збільшення допомоги Лемкам і їх установам, зокрема церквам на Лемківщині та на вигнанні в Польщі, допомогу в утворенні лемківського музею, яким трудиться централя ООЛ й особливе піклування лемками—новими іміґрантами до ЗСА.

Збори відкрив голова Михайло Кавчак, а керувала ними президія: д-р Ярослав Падох-голова, та Мирон Мицьо і Галина Скомська—секретарі. Звіти склали голова М. Кавчак, секретар Степан Барна, фін. секретар Василь Скомський, касир Дмитро Барна й референти Петро Гарайда, Семен Гоць й ін., а за Контрольну Комісію звітував голова Степан Кімак. Звіти виявили широку діяльність. Прибутки в звітному році переступили 11,000. дол. Після покриття видатків залишилося кругло 2.000 надвишки. Особливо прибутковими були п'ять вдалих лемківських забав, які зібрали всю місцеву лемківську громаду й чимало гостей. Організація належала й була чинна у всіх місцевих установах, як Об'єднаний Комітет і ін. Особливо вдатною була Лемківська Академія, влаштована 1-го жовтня м. р. в 25-річчя виселення

(Закінчення на стор. 3-ій)

Заповідають курс української мови в Ла Саль коледжі

Філядельфія. — В осені цього року у Ла Саль Коледжі пічнеться вищий курс української мови — Slavic 403: Ukrainian. Ціллю цього курсу є навчити зацікавлених українікою американців та українців другого і третього покоління читати поукраїнськи в одним семестрі, при допомозі порівняльної граматики слов'янських мов. Реєстрація почнеться весною цього року. За ближчими інформаціями звертатися на адресу: д-р Юрій Перфецький, 242 Olney Hall, La Salle College, Philadelphia, Pa. 19141.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ДОКТОРАНТИ ГАРВАРДУ ВИСТУПЛЯТЬ З ДОПОВІДЯМИ В УВАН

Ню Йорк. — Історична Секція Української Вільної Академії Наук у ЗСА влаштовує в суботу 10-го лютого ц. р. наукове засідання із доповідями на тему „Українніка в польських, австрійських та французьких архівах". Доповідачами будуть докторанти Гарвардського Університету і співробітники Центру Українських Студій в цьому університеті Орест Субтельний і Любомир Гайда. Відкриє засідання проф. Василь Омельченко. Відбудеться засідання у приміщенні УВАН при 206 Вест 100-та вул. в Ню Йорку.

ПРО УНРАДУ В ЛМКЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

9-го лютого ц. р., у програмі щотижневих „п'ятницевих вечорів" в Літературному-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, з короткими доповідями, чи своїми враженнями і рефлексіями, виступлять ред. Іван Кедрин, д-р Степан Ріпецький та інж. Іван Шабельський, члени Української Національної Ради, приявні на її недавній 7-ій Сесії у Лондоні. Початок о год. 7:30 веч.

ДОПОВІДЬ О. СУБТЕЛЬНОГО В ГАНТЕР КОЛЕДЖІ

Ню Йорк. — Старанням ТУСМ та місцевої Студентської Громади тут у Гантер Коледжі (Рузвельт Гавз при 45 Іст 65-та вулиця) відбудеться цієї п'ятниці, 9-го лютого о год. 7-ій вечора доповідь докторанта українських студій в Гарвардському університеті Ореста Субтельного на тему: „Ріст української свідомости — її минулі і теперішні форми.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ініціятива і активність

Українські бібліотекарі виступили з ініціятивою, щоб у Конгресовій бібліотеці у Вашингтоні, одній із найбільших і найавторитетніших у науковому світі, змінити клясифікаційну систему. Конкретно, щоб книжки з тематикою княжої доби України - Руси не вписувати до реєстру творів про Росію та Совєтський Союз. Це справа не престижу, а слов'янських і східньоевропейських студій, і тому українські бібліотекарі отримали для такого свого становища підтримку збоку американських професорів славістів та істориків, які знають, що не можна всього, що ділось і діється на Сході Европи, підтягати під знаменник „Росія". Хоч ці заходи українських бібліотекарів ще не увінчалися остаточним успіхом, сама така ініціятива заслуговує на признання і спонукує до рефлексій на тему активности і пасивности українських громадян — зокрема інтелектуалістів і професіоналістів — в Америці.

Досвід подає щораз нові приклади, що немає дійсних підстав для переконання багатьох наших земляків про упередженість і ворожнечу американського суспільства супроти „інородців", зокрема українців. Навпаки, коли від будь-котрої групи в Америці виходить конструктивна ініціятива в будь-якій конкретній справі, вона з-правила зустрічається з прихильним, чи бодай діловим підходом. Коли в американській пресі чи довіднику появиться невірна чи неприхильна для України згадка, то видавці й редактори таких видань завжди приймають спростування, якщо тільки воно ділове й висловлене у пристойній формі. Бували приклади, коли виклади української мови й літератури в деяких високих школах та семінари історії припинялись внаслідок не злої волі деканату, а байдужности українських студентів. Приклад Гарварду доказує, що не існує „принципового упередження" до українства збоку американської високошкільної системи. Різні можливості діяльности мають наші студентські громади. Є широкі можливості активізації в американському суспільстві.

Якщо однією з головних місій вільних українців є ширення правди про Україну і приєднування їй приятелів, то тільки від нашої активности залежить успіх у цій ділянці і від нашої пасивности — невдача.

Болюча згадка

Сьогодні, 8-го лютого 1973 р. сповнюється 18 років з того часу, як назавжди закрив свої повіки д-р Лука Мишуга, колишній активний учасник Українських Визвольних Змагань, зокрема організатор українського шкільництва на Волині під час українського державного відродження, опісля голова дипломатичної місії екзильного вже уряду Західньо - Української Народної Республіки у Вашинґтоні і, вкінці, довголітній начальний редактор „Свободи", що поклав ідейні основи в розвиток Американської України.

Згадуємо цю болючу річницю тому, що саме в цьому році сповнюється „Свободі" 80 років і обидві ці річниці — народження „Свободи" і смерти її найвидатнішого редактора д-ра Луки Мишуги — насувають чимало думок у теперішній нашій ситуації. Віддзеркалив їх чи не найвлучніше вже тоді, після смерти д-ра Мишуги, наш незрівнянний Еко в рисунку із портретом д-ра Мишуги на стіні та постаттю тодішнього предсідника УНСоюзу, сьогодні також уже покійного Дмитра Галичина із розложеними руками та проханням: „Докторе, порадьте, що нам робити!"

Тоді, вчора і сьогодні всім нам дуже придалася б порада д-ра Мишуги, що нам робити. Багато з тих добрих порад можна буде подибати в книжці про життя і творчість д-ра Луки Мишуги, яка вже незабаром повинна появитися друком. Але, згадуючи про цю болючу втрату в 80-річчя „Свободи", хочеться, зокрема, пригадати не то пораду, але заповіт покійного Доктора відносно „Свободи", що його він висловив незадовго перед смертю у своєму останньому редакційному звіті на конвенції УНСоюзу в 1954-му році. У заключенні першої частини свого звіту д-р Мишуга говорив: „. . . ми свідомі, що хоч „Свобода" зробила багато доброго для нашого народу в Америці, як і для української справи, вона могла б куди більше зробити, якби мала змогу побільшити свій об'єм та розпустити свої крила на всю ширину і довжину. Допоможім їй хоч тепер це зробити, бо щось ліпшого, ідейнішого, триваліншого та впливовішого уже на цій землі не збудуємо!"

Добігає вже друге десятиріччя, як цей найбільший і найкращий знавець нашої ситуації, якому найбільше лежало на серці добро і майбутнє нашої громади, висловив свій заповіт. Як же сумно, що досі не пощастило здійснити тієї доброї його поради. Тим болючіша і згадка про 18-ті роковини смерти д-ра Луки Мишуги сьогодні, на 80-му році появи „Свободи".

В. Давиденко

ЩЕ ТРОХИ ПРАВДИ ПРО ЛЕНІНА

В українській пресі на еміграції не раз порушувано питання: чому більшість українських дисидентів у своїй критиці совєтського режиму раз-у-раз посилаються як на найвищих арбітрів на Маркса, Енгельса і Леніна. Висловлювано припущення, що всі вони — чи частинно — беруть „основоположників марксизму" за своєрідний захисний щит, як у релігійних спорах бралося в середньовіччі Отців Церкви.

Тяжко повірити, щоб молоді українські історики-дисиденти, досконало орієнтуючись в ближчій і дальшій минувшині, не знали справжнього, не підмальованого його „вірними учнями" Леніна, не знали, що Марксова - Енгельсова наука є вже анахронізм, заперечений сучасними найвизначнішими соціологами і економістами. Про дійсну етику і „мораль" Леніна молодше і середнє покоління в СССР не знає, не знає його як демагога і обманця, як кривавого диктатора, але мусіли б про все це знати українські історики - дисиденти, що закликають партію і уряд вертатися на „ленінські позиції".

Віра Засулич (1849-1919), відома російська революціонерка, що довгий час проживала в Харкові і Києві, входячи до складу революційних народницьких груп; що в 1878 р. за знущання над політичним в'язнем учинила атентат на петербурзького „градоначальника" Трепова; що в 1883 р. разом з Плехановим, основоположником марксизму в Росії, творила першу марксистську групу „Визволення Праці"; що листувалася з Марксом та Енгельсом і була співредактором ленінської „Искры", а в 1905 р. повернулась до Росії, — в 1918 році, коли большевики вже захопили владу, але всієї демократичної преси ще не зліквідували, писала в Москві у газеті - однодніві, в статті п. н. „Слова не вбити" (збірник „Мости", Мюнхен, 1967):

„Захищати свободу друкованого слова від Леніна з компанією можна тільки ділом. Ні переконати їх, ні засоромити, ні залякати неможливо. Все, що можна сказати в обороні свободи, вони самі казали і знову скажуть при змінених обставинах. А тепер вони скажуть — і слухняна авдиторія заверещить: „правильно!" — що свобода не для буржуїв, вони вороги, і їх треба загнуздувати. До буржуазії ж зараховується всіх, хто не повторює гасел Леніна. Одні належать до великої буржуазії, другі — до дрібної. Інші продалися буржуазії, інші піддалися, і все разом підлягає загнузданню".

Ці слова писала одна з найвизначніших російських революціонерок тоді, коли Ленін, що свого часу, ще на еміґрації, обіцяв усі друкарні і ввесь папір після переможної революції передати народові, почав одну по одній закривати опозиційні до його антинародного режиму часописи.

Ті, що відважувались, казали Ленінові: „Алеж не можна панувати з допомогою самих лише баґнетів, на них не можна сидіти". І Ленін на те відповідав: „Дурниці! Сидітиму, поки в моєму розпорядженні є баґнети і ні в кого іншого їх нема, а там — що буде!"

Далі Віра Засулич пише:

„Я переконана, що найбільш ненависним для Леніна була б не реставрація (старого режиму — В. Д-ко), а побудова і зміцнення у нас вільної і сильної демократичної держави..." І тому „для всіх, хто переконаний, що для сучасної Росії це — єдинопобажаний, єдиноможливий (або що був можливим до останньої катастрофи) вихід, ніякі компроміси, ніякі угоди із зґраєю Леніна неможливі. Якби навіть „буржуазія" від кадетів до найлівіших соціялістів уся поскладала руки, примовкла і притихла, Ленін і в такому випадку не міг ни перестали нацьковувати на неї маси. Не міг би тому, що йому потрібний винуватець".

Як же наївно звучать апеляції сучасних дисидентів до Леніна в справі свободи слова і творчости, коли Віра Засулич закликає захищати ділом свободу друкованого слова не від кого іншого, як від Леніна!

В цій же газеті - однодніві, що вийшла через місяць після большевицького перевороту п. н. „Газета — Протест Спілки Російських Письменників", вмістив свою статтю В. Короленко, в якій писав:

„Мені, професійному письменникові, кров ударила в обличчя від обурення, коли я побачив число „Полтавського Дня" з білими смугами, де так ясно відчувалась „рука владика", яка вважає, що має право стати поміж прилюдністю і населенням нашого краю". Мова тут, очевидно, про большевицького цензора.

Російський письменник Ґорький (1868-1936), „основоположник літератури соціялістичного реалізму і геніяльний художник слова", як характеризує його УРЕ, особистий друг Леніна і Сталіна, — не завжди був другом цих совєтських вождів і прихильником большевизму. Навпаки. Після захоплення влади большевиками, в 1917-18 роках, у циклі статтей, надрукованих у московській газеті „Новая Жизнь", Ґорький давав гостро неґативну оцінку Ленінові і його правлінню.

Майбутній „отець народів" Сталін назвав тоді „першого пролетарського письменника" „переляканим інтеліґентським неврастеніком, що дезертував з рядів революції до чорної раті". Чи не пригадав Сталін Ґорькому його ролі на початку революції, наказавши в 1936 році його зліквідувати?

Аж до закриття „Нової Жизні" в лютому 1918 року не припиняв Ґорький атак проти Леніна і його партії.

„... Ленін та його соратники, — писав він, — вважають за можливе доконувати всі злочини, як різанина під Петербурґом... знищення свободи слова, безглузді арешти — всю мерзоту, що її робили Плеве і Столипін*... Робітнича кляса повинна знати, що чудес в дійсності не буває, що на неї чекає голод, цілковитий розлад промисловости, розгром транспорту, довготривала кривава анархія — не менше кривава і чорна реакція. Ось куди веде пролетаріят його сьогоднішній вождь, і треба зрозуміти, що Ленін не всемогутній чародій, а холоднокровний фокусник, що не жаліє ні чести, ні життя пролетаріяту".

Звертаючись до робітників, Ґорький писав:

„Володимир Ленін запроваджує в Росії соціялістичний уклад за методою Нечаєва** — „на всіх парах через болото". І Ленін, і Троцький, і всі інші, хто супроводить їх до загибелі в трясовині дійсности, очевидно переконані разом з Нечаєвим, що „правом на безчестя найлегше російську людину за собою повести можна"...

„Життя в усій його розмаїтості невідоме Ленінові, — твердив Ґорький, — він не знає народної маси, не жив з нею, але він з книжок довідався, чим можна цю масу поставити дибки, чим найлегше розпалити її інстинкти..."

Якщо фізичне нищення інакшомислячих було випробуваним засобом царської влади від Івана Ґрізного до Миколи II, то „чому ж, — питає Ґорький, — Ленінові зрікатися такого спрощеного засобу? Він і не зрікається, одверто заявляючи, що не погребує нічим, щоб викоренити ворогів".

Величезне обурення викликали в Ґорькому „якісь окаянні мудреці", що за апробатою Леніна присудили до 17 років примусової праці 17-літнього юнака, який заявив, що не визнає совєтську владу. Для Ґорького цей юнак — герой.

„Совєтська політика, — писав Ґорький, — зрадницька політика супроти робітничої кляси". „Большевизм — національне нещастя, бо він загрожує знищити слабенькі зародки російської культури в хаосі розбурканих ним грубих інстинктів".

Коли московська „Правда" заявила, що газета Ґорького виходить коштом банкіра Е. Груббе і захищає

(Закінчення на стор. 4-ій)

* Реакційні царські міністри.

** С. Нечаєв (1847-1882) — російський революціонер, організатор таємної змовницької групи „Народна Розправа". Його плян перетворення суспільства К. Маркс назвав „касарняним комунізмом". Помер у Петропавлівській фортеці в Петербурзі.

Василь Маркусь

РЕАКЦІЯ ВЛАДИК УКЦ НА СТАНОВИЩЕ КАРД. ВІЙО

(1)

„Документ" (так його офіційно називають у Ватикані) кард. Жана Війо, висланий через апостольських нунціїв або делеґатів усім нашим єпископам у західньому світі, оправдано викликав гостру реакцію. Зареаґували насамперед українська преса, мирянські організації, священиче товариство й деякі українські експерти східніх церковних справ, критикуючи безпрецедентне становище Ватиканської Курії. А було воно безпрецедентне тим, що заперечувало не лише історичні права однієї з помісних Церков та її східні канонічні інституції, але також акти всієї Вселенської Церкви (декрет про Східні Церкви II Ватиканського Собору) та й власні акти Апостольської Столиці (ствердження статусу Верховного Архиєпископа для Києво - Галицького Митрополита з 1963 р., заява Східньої Конґреґації з березня 1970 р. про права голів східніх помісних Церков тощо).

За незначними вийнятками, на жаль, не було відповідної реакції нашого єпископату. Посередньо висловились критично про це у різдвяному посланні Блаженніший Кир Йосиф та Високопреосвященний Кир Максим у своєму виступі на Помісности у Вінніпеґу. Інші Владики не зайняли становища, хоч можна припускати, що деякі з них дали свою відповідь кореспонденційно через нунціїв.

Перше ясне і вичерпне становище

Недавно преса опублікувала довге інтерв'ю редактора „Поступу", о. С. Іжика, з Вінніпезьким Митрополитом Кир Максимом Германюком (див. також „Церковний Вісник", 21 січня 1973 р.). Воно повністю присвячене справі листа - „документу" з вересня 1972 р. кард. Війо в справі конституції нашої Церкви та влади її Верховного Архиєпископа. Скажемо відразу, що це інтерв'ю треба кваліфікувати, як надзвичайно позитивний, виразний і будуючий документ ієрархії української католицької церковної провінції, бо Митр. Максим заявив, що подібним є становище всіх чотирьох Владик канадської Митрополії.

Ось основні пункти інтерв'ю Митр. Максима:

1. Вінніпезький Митрополит (він же член Постійного Синоду і член реорганізованої папської комісії для ревізії східнього канонічного права) ствердив, що український Верховний Архиєпископ разом із своїм Синодом має право схвалювати конституцію для своєї Церкви; що така конституція для всієї УКЦеркви конче потрібна, щоб зберегти її „органічну цілість з усіми її вірними, де б вони не були та з її ієрархічним проводом з Верховним Архиєпископом на чолі, в одності з Апостольським Престолом".

2. Далі ствердженo, що Верховний Архиєпископ розіслав 8 серпня 1972 р. проєкт конституції всім Владикам для перегляду „з проханням про зауваження, щоб їх евентуально опублікувати". Кир Максим авторитетно стверджує, що Блаженніший Верховний Архиєпископ зробив це законно, у льояльності до своїх єпископів та до Апостольської Столиці.

3. Кир Максим цим самим заперечив безпідставні закиди кард. Війо, що наш Верховний Архиєпископ діяв на власну руку і порушив будь-які церковні закони. „Інформації, що їх одержав Апостольський Престіл у справі проєкту конституції нашої Церкви, виглядають незгідними з фактами та ворожими не лише до особи Первоієрарха, але й до цілої нашої Церкви", — заявив Кир Максим в інтерв'ю.

4. Митр. Максим виразно стверджує, що наша Церква є помісною, що він довів цитуванням низки документів і постанов існуючого канонічного права, і що, як така, наша Церква „має і повинна мати у своїй структурі посередню юридичну структуру поміж владою єпископів і владою Папи". Таким чином заперечено надумане твердження кард. Війо, що в нашій Церкві немає ніякої юрисдикційної влади між єпископами і Папою.

5. Одночасно Кир Максим склав недвозначну заяву про те, що від 1963 р. в нашій Церкві перестала діяти єпископальна конференція, якої він був головою до 1963 р., тобто до часу прибуття на захід Первоієрарха Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого, і що у нас діє Архиєпископський Синод, очолений Верховним Архиєпископом. У цьому сенсі він ще раз склав письмову заяву до Секретаріяту Стану через Верховного Архиєпископа 13 липня 1972 р.

6. Посередньо в інтерв'ю Кир Максим збиває арґументацію ватиканської адміністрації про т. зв. територіяльність та про брак юрисдикції Верховного Архиєпископа над нашими церковними одиницями в діяспорі. „Ті наші Владики, що є в проводі Української Католицької Церкви у вільному світі, зв'язані — згідно з рішенням II Ватиканського Собору — з ієрархією Верховного Архиєпископа українського обряду на землях України, і, як такі, згідно з заявою св. Конґреґації для східніх Церков з 25 березня 1970 р., вони повинні бути покликувані Верховним Архиєпископом на всі Архиєпископські Синоди з правом активного голосу в їхніх нарадах".

Опубліковане інтерв'ю — становище Вінніпезького Митрополита Кир Максима Германюка є досі наймаркантнішою реакцією української ієрархії на лист кард. Війо, і саме воно, а не неперевірені поголоски й особисті здогади, має свідчити про те, яким є ставлення Митр. Максима і трьох інших єпископів його Митрополії до актуальних справ у нашій Церкві.

Іванна Савицька

„АКТРИСА"

(Картина з Долини міста)

Ви знаєте її. Вона блукає вулицями міста, часами зупиняється на розі, зупиняється, постоїть трохи, подумає і знову йде далі...

Її впізнати легко. Широкий оксамитовий капелюх, прикрашений кольоровими биндочками (старий реквізит з якоїсь шекспірівської драми), цеглястої барви рум'янці, розгублені, сильно підмальовані очі і дрантиві торби, великі й малі, туго наладовані дріб'язком. У тих торбах — трагедія її життя.

Зупиняючись іноді на вулиці, перевіряє, чи не пропало щось, не згубилося, борони Боже!

Дитячі, маленькі панчішки, старі, вицвілі рамці, уже без фотографій, високі, ляковані черевики передвоєнної моди, виношені й виходжені, пожовкле віяльце з венецької, павутинної коронки, люстерко, листи...

Все це — її скарби, казковий світ, уже не спогади, а їхній відгомін, ілюзія тільки...

Я вітаюся з нею кивком голови, як з доброю, старою знайомою, і я певна, що в реєстрі невеликого круга її знайомих і мені відмічене якесь місце.

Вчора вона спитала:

— Ви ідете кудись, надовго?

— Ні, я, як звичайно, до праці.

— О, а я думала, що ви ідете до моїх... Хотіла передати гостинці, багато гостинців і недешевих, я не з тих, що обдаровують чимнебудь...

Чудачка почала перетрушувати діряві кишені, шукати чогось, спішно порпатися в старій, порваній торбинці, і я зрозуміла, що вона шукає грошей.

— Вам треба дрібних? — спитала я жінку, підсуваючи кілька ніклевих монет.

— Грошей? Мені не треба грошей! Я маю свої, чесно зароблені, заощаджені! Ви теж про гроші тільки... Ідіть собі з ними, ідіть... Я не жебрачка, я — актриса! Все, що мені треба, то тепле слово і аплодисмент. Аплодисмент! Чуєте?

„Актриса" схвильовано згорнула свої клунки, вправним рухом насунула на чоло капелюх і обкинула мене болючим, докірливим поглядом.

Її постать гейби згорбилася, змаліла, схилилася додолу, і так, хитаючись, з напам'ять вивченою ролею, пішла на життьову сцену доґравати останній акт нікому незнаної трагедії...

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI

Березень 1972

(30)

Допитували Тимчука про друзів, про учасників етнографічного колективу „Гомін" детально про поїздки до Львова і Одеси (кого бачив, з ким говорив, про що і т. п.).

Ось перелік поставлених кагебістами питань: Чому ви розмовляєте тільки українською мовою? Що вас вимусило заговорити по-українському, адже ми знаємо, що на перших 3-х курсах інституту ви розмовляли російською? Що ви не знаєте, що в нашій країні державною мовою є російська і що всі народи в майбутньому перейдуть на російську мову? Навіщо ви завели вуса? Чому ви ходите в „Гомін"? Чому ви не одружуєтесь? (І, ніби між іншим, запропонували допомогти одружитися із дівчиною, яка має трьохкімнатну квартиру і автомашину).

Допитували Тимчука в республіканському КДБ (Володимирська 33), а ночувати відводили у готель „Україна". Тимчук, прокинувшися в готелі серед ночі, побачив біля ліжка слідчого, який допитував його уві сні.

Виклик хворого батька дуже травмував Юхима, він сказав щось зайве про друзів, чим зараз дуже пригнічений. Нещодано Тимчука викликано до військкомату і заявлено, що його забирають у армію. Відразу після цього йому подзвонили із КДБ і запропонували допомогти стати офіцером . . .

***

9-го липня в Одесі заарештовано лікаря Олексу Притику і звинувачено в „антирадянській пропаганді та агітації з метою підриву чи ослаблення радянської влади" (Ст. 62 КК УРСР).

Про О. Притику відомо: він має приблизно 40 років, родом з Вінниччини, довший час служив у радянській армії, був офіцером. Після демобілізації став жити й працювати в Одесі, вступив до Одеського медінституту. Останні роки працював лікарем в одній з одеських поліклінік.

Декілька років тому О. Притика, нікому тоді невідомий, з'явився до пам'ятника Т. Шевченка в Одесі, поклав квіти, став на коліна і поганою українською мовою став просити у Шевченка вибачення, що так пізно до нього прийшов. Одеськими українцями це було тоді сприйнято як провокацію. Відтоді О. Притика був постійно присутній на українських концертах і вечорах, зав'язував знайомства з одеськими українцями, робив спробу організувати український самодіяльний хор та. ін.

Під час обшуку на горищі 5-поверхового будинку, в якому мешкав О. Притика, знайдено ряд документів українського і російського самвидаву, зокрема статтю „З приводу процесу над Погружальським", статті В. Мороза „Мойсей і Датан", „Хроніка опору", „Серед снігів" і тюремний етюд „Перший день", виступи на похороні Алли Горської, перший і другий випуски „Українського Вісника" та ін.

Допитано по справі О. Притики його дружину, студентку Одеського університету Авдієвську (сестру керівника хору ім. Верьовки) та ін.

В допитах відчувається намагання якось притягнути справу О. Притики до С. Караванського та його дружини. Слідчі ведуть себе із допитуваними, зокрема із дружиною, брутально. Про засудження Притики дружині говорять як про уже вирішений факт.

***

Останніми роками збільшилася кількість підпалів в Західній Україні діючих церков. Як правило, винуватців не знаходять. Часом підпал здійснюється в грозу, щоб звернути на блискавку.

Кілька прикладів підпалу в Івано-Франківській області:

Спалено церкву на Снятинщині, в 1961 році спалено церкву в селі Кобаках, в 1968 році — в с. Березові, Косівського р-ну.

Як кажуть, в останньому підпалі замішаний заступник уповноваженого по справах церков області, Дерев'янко. Як правило відновлювати церкви після пожежі не дозволяють.

Напр., в 1971 році, при невияснених обставинах згоріла церква в с. Сергіях, Путильського р-ну на Буковині (на батьківщині народного героя Лук'яна Кобилиці). Церковна громада звернулася до райвиконкому з проханням дозволити відновити церкву, яка згоріла не повністю, але їй це суворо заборонили робити.

На прохання дозволити вести відправу в уцілілій дзвіниці віруючі дістали відповідь, що це питання буде розглянуте тільки після того, як буде розібрана дотла недогоріла церква.

У Львові суворо покарано архітекторів, які дали згоду на часткову перебудову під час ремонту діючої церкви по вул. Артема. Почастішали також випадки руйнування хрестів, у тому числі і пам'ятних хрестів на честь знесення в Галичині панщини. У с. Будилові, Снятинського р-ну, зруйновано пам'ятний Шевченківський хрест, встановлений громадою ще за Польщі чи Австрії. Хрест скинуто, а барельєфи на постаменті заляпано цементом.

***

7-го листопада 1971 року, в день 54-ї річниці Жовтневої революції, через переслідування політичного характеру покінчив життя самогубством робітник Ходорівського цукрокомбінату на Львівщині, ЛАБІНСЬКИЙ.

Лабінський прийшов на жовтневу демонстрацію (як відомо, робітників і службовців зобов'язують приходити на демонстрації, а за відмову різними способами переслідують), але відмовився нести транспарант з якимсь гаслом. Секретар парткому комбінату привселюдно грубо накинувся на Лабінського, називав його ворогом, казав, що той би з охотою ніс жовто-блакитний прапор, нарешті, погрожував переслідуванням, згадуючи якісь виробничі недоліки і т. п.

Після демонстрації Лабінський скаржився, що тепер з ним зводитимуть порахунки і не дадуть допрацювати кілька років до пенсії. Того ж вечора він мав заступати в нічну зміну. Лабінський прийшов на роботу і повісився у шафчику для переодягання.

Знайшли тіло тільки через два дні, була проведена експертиза, яка „встановила", що Лабінський — психічно хвора людина (за життя ніяких виявів психічної недуги за Лабінським не помічалось). Секретар парткому комбінату — І. Точін, директор комбінату — В. Подлесний.

***

ЖИТОМИР. — У пенсіонера Карпа Явора, син якого — Микола — є студентом Київського університету, зроблено обшук і конфісковано всю бібліотеку за те, що на окремих книжках був екслібріс із написом: „Ще не вмерла Україна".

***

Серед української інтеліґенції гостру реакцію викликали статті в російській пресі про результати останнього перепису населення, згідно з яким кількість неросіян, що назвали своєю рідною мовою російську, зросла. Стаття „Правди" за 19/VII-71 р., стаття М. Кулiченка в ч. 9 журналу „Вопросы истории" та ін. із захопленням пишуть про це, як про перемогу „інтернаціоналізму". Вперше і відверто визнається, що це процес не стихійний, а реґульований партією (див. статтю Куліченка), і процес цей відверто називається „асиміляцією".

(Продовження буде)

Звільнювання американських воєнних полонених почнеться цієї суботи

Сайгон. — Згідно з повідомленням голови Міжнародної Контрольної Комісії у В'єтнамі перша група американських воєннополонених має бути звільнена в суботу 10 лютого. Ніяких точніших даних у цій справі покищо немає, враховуючи, що ситуація у Південному В'єтнамі далі неясна і збройні сутички між комуністами й урядовими військовими частинами продовжуються. Міжнародна Комісія досі не мала змоги почати ефективно діяти, бо з уваги на продовжування збройних сутичок члени Комісії не мали можливости обсадити визначені у договорі про перемир'я контрольні регіональні пункти.

Організація Оборони Лемківщини в Ню Йорку схвалила стати меценатом ФКУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Лемківщини. В дискусії говорили про минуле й майбутнє установи М. Кавчак, Корнидо Баб'як, В. Скомський, М. Мицьо, Я. Падох і ін. Новим головою став, на внесення номінаційної комісії під проводом Петра Гарайди, Дмитро Барна, його заступником Михайло Пужик, секретарем Петро Гарайда, фін. референтом Степан Барна, касиром Василь Скомський, орг. реф. Михайло Кавчак, культ. реф. Мирон Мицьо, допомоговим референтом Семен Гоць, реф. „Лемківських Вістей" С. Барна й членами Антін Евин і Петро Дембіцький. Контрольну Комісію складають Степан Кімак-голова, та Павло Граничний і Андрій Бачневич.

Після зборів відбулася традиційна лемківська гостина, в якій взяли участь також гості, яким, а особливо господареві залі Іванові Пригоді, подібно, як колишньому й новому головам, відспівано „многая літа". В часі гостини на пропозицію головного секретаря Українського Народного Союзу, д-ра Ярослава Падоха, всіми голосами одобрено заснування в Ню Йорку Першого Лемківського Відділу УНСоюзу, щоб у недалеке 80-річчя УНСоюзу, пригадати громадянству, що власне лемки були засновниками й першими членами цієї найстаршої української установи у вільнім світі, й що лемки її дальше піддержують.

Концерт у честь гетьмана Сагайдачного в Чикаго

У неділю 3 грудня 1972 р. українська громада Чикаго вшанувала концертом 350-річчя смерти гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного.

Петро Конашевич Сагайдачний, це світла постать в історії українського народу, який своє життя всеціло віддав народові. Він же прихильник і меценат української культури і науки та опікун церкви. Енергійний, хоробрий, талановитий організатор і полководець запорізького війська, боронив рідний край перед ворогами, зокрема прославився сміливими й щасливими походами на турецькі і татарські міста-фортеці, тодішні центри торгівлі невільниками, визволяючи бранців з бусурменського ясиру.

Концерт уладили Т-во „Бойківщина" і Станиці Українського Вільного Козацтва, а відкрив його, у заповненій публікою залі школи Шопена, проф. Адам Антонович, голова Т-ва „Бойківщина".

Зодягнені в барвисті козацькі і народні строї хористи юного хору „Ватра" Осередку СУМА ім. Павлушкова і хористки дівочого хору „Черемшина" парафії свв. Володимира й Ольги (80 осіб), під диригентурою проф. Василя Дзуля відспівали дві пісні. Марія Клиш з хору „Черемшина" віддеклямувала вірш.

Хор юнаків „Дніпро" парафії свв. Володимира й Ольги, який виступив у шараварах і вишиваних сорочках, під орудою о. Івана Кротця відспівав народну пісню та Лисенка.

На дальшу програму концерту склались: святочне слово інж. Антона Кущинського, декляміція Марусі Слободян та виступ Ансамблю бандуристів і хору філії ОДУМ під диригентурою Анатолія Луппо.

У другій частині — Танцювальний Ансамбль Театральної Студії парафії свв. Володимира й Ольги, під керівництвом Любо Цепинського, вивів танки. Струнний Ансамбль „Одна Сьома", під орудою Ростислава Клюковського, під звуки акордеону, гітари і мандолін, відспівав дві народні пісні. Відтак слідував монтаж з періоду Козаччини з поясненнями.

По кожному виступі публіка з ентузіязмом приймала молодих виконавців рясними оплесками.

Перед закінченням концерту, проф. Василь Іващук, який проводив програмою, склав щиросердечну подяку всім виконавцям програми і публіці за численну участь.

Концерт закінчено відспіванням національного гимну.

Дохід з концерту призначений на видання „Монографії Бойківщини", а також на Літературний Фонд ім. Івана Франка, який для придбання фондів на літературні нагороди підготовляє на першу половину 1973 р. святкування з дня народження письменника Богдана Лепкого.

Ініціятори і виконавці програми, не зважаючи на суспільні і релігійні зрізничкування, дружньо співпрацювали й концерт уладжено на соборницькій базі.

В. А.

В Гартфорді — ялинка для дітей в Україні

Гардфордська громада є одна з передових громад на терені Америки, не тільки в переведенні різних збірок, як наприклад на Український Народний Фонд чи Катедру Українознавства, з яких вона майже вповні вив'язалась, але й в громадській праці. Цього року гарфордська громада влаштувала традиційну Святу Вечерю, яку при активній участі ширшого загалу громадянства щорічно приготовляє Український Народний Дім.

Різдво Христове це велике свято близько пов'язане з долею Українського Народу, особливо в сьогоднішніх часах, де багато бідних дітей і сиріт наших нескорених братів і сестер не мають змоги втішатись різдвяною ялинкою.

До вшанування цьогорічного Свят - Вечора активно включилася організація Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, яка саме приготовила ялинку для бідних дітей в Україні.

6-го січня 1973 р. увечорі заля Українського Народного Дому заповнилась гостями на яких завважувалося правдивий перредрїздвяний настрій. Голова Народного Дому П. Титор вітаючи присутніх, попросив Петра Шагая до дальшого ведення Свят - Вечора. Пан Шагай підкреслив, що Новонароджений Ісус вимагає від нас поглиблення віри, збільшення жертв, посвяти та постійної боротьби зі злом. Після проведення молитви та благословлення Божих дарів о. монс. Баландюком почалась вечеря.

На запрошення ОЖ ОЧСУ, ялинку призначену дітям на Україні засвітив мейор Гардфорду п. Атенсон, який у промові підкреслив, що ми повинні бути горді що ми українці, та закликав всіх присутніх, щоб в добробуті, в якому живемо, ми не забували за наших рідних, які караються по тюрмах на рідній землі.

Під час вечеррі місцевий хор „Діброва" відспівав ряд колядок, якими полонив присутніх. Сценку, під наголовком „Свят-Вечір на Україні" поставлено сумівською молоддю (Ірена Якимів, Мирон Колінський і Наталка Куцман). Ії приготовила голова ОЖ ОЧСУ Софія Радьо. На запрошення ОЖ ОЧСУ Свят-Вечір відвідали кореспонденти місцевих американських газет, відтак у пресі появились знімки з поясненнями про український Свят - Вечір.

С. Р.

Ділимося болючою вісткою, що невблаганна смерть забрала нам дня 6-го лютого 1973 року на 72-му році життя, нашого Найдорожчого

ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, БРАТА, ШВАГРА і ДІДУСЯ

бл. п.

МАКСИМА ШЕНДРИКА

ПАНАХИДИ відбудуться в четвер, 8-го лютого і в п'ятницю, 9-го лютого ц. р. о годині 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Springfield Avenue, Irvington, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 10 лютого 1973 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Трійці в Ірвінгтоні, відтак на місце Вічного Спочинку на Український Православний Цвинтар в Баунд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — НАСТЯ
син — АНАТОЛІЙ з родиною
шваґер — ЯКІВ з родиною
брат — ПИЛИП з родиною в Україні

Ділимося сумною і болючою вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 25-го грудня 1972 року відійшов у Вічність від нас, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

св. п.

ІВАН АРТЕМОВИЧ ДМИТРІВ

ПАНАХИДА і ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА по Небіжчику відбулась 27-го грудня 1972 року на цвинтарі "Forest Lawn", яку відправив настоятель церкви св. апостола Андрія Первозванного в м. Лос Анджелесі, о. Юрій Почепцов.

Горем прибиті:

дружина — ГАЛИНА
син — ЮРІЙ з дружиною ЛІЛЯНОЮ
і внуком ОЛЕКСАНДРОМ
син — ОЛЕКСАНДЕР з дружиною ЮЛІЯНОЮ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Увага! ЧИКАГО й ОКОЛИЦІ! Увага!

ПАРАФІЯ свв. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ в ЧИКАГО, Ілл.

запрошує Парафіян та цілу Громаду на

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

для відзначення

ДНЯ УРОДИН ТА 10-РІЧЧЯ ЗВІЛЬНЕННЯ З МОСКОВСЬКОЇ НЕВОЛІ

Верховного Архиєпископа Блаженнішого

КИР ЙОСИФА VII

Голови Помісної УКЦ

Неділя, 11-го лютого 1973 року

Заля Дому СУМА, 2457 В. Чикаго Аве.

Початок о год. 4:00 по пол.

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КЛЮБ у ГАНТЕРСЬКОМУ КОЛЕДЖІ в НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

у п'ятницю, 9 лютого 1973 р.

о год. 7:30 увечері

ДОПОВІДЬ

докторанта Гарвардського Університету

ОРЕСТА СУБТЕЛЬНОГО

на тему:

„ПІДНЕСЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТИ І ЇЇ ВИЯВИ В МИНУЛОМУ И СУЧАСНОМУ"

Відбудеться доповідь у ROOSEVELT HOUSE при 45-47 — 62-га вулиця в Ню Йорку, Н. Й.

22-гі РІЧНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ

ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

САМОПОМІЧ в НЮ ЙОРКУ

— відбудуться —

в суботу, дня 24-го лютого 1973 року

у ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ

Українського Народного Дому

140-142 — 2-га Авеню в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Початок точно о год. 5-ій по пол.

Після закінчення зборів відбудуться у цій самій залі

ВЕЧЕРНИЦІ

НАШОЇ МОЛОДОЇ ГРОМАДИ

З ТАНЦЯМИ ТА МИСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ

Грає оркестра „ДОМІНО"

Для Членів, що прибудуть на Річні Збори, вільний вступ на Вечерниці.

СТУДІЙНЕ ТОВАРИСТВО ім. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО та ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ, НЮ ГЕВЕН, Конн.

В 700-ту роковину заснування династії Габсбурґів (1273-1973) та в 200-ту роковину прилучення Галицької Землі до Австрії (1772-1972)

— влаштовують —

АКАДЕМІЧНИЙ ВЕЧІР

в програмі якого буде

ДОПОВІДЬ

Д-ра Ярослава К. Туркало

"Wien - nur du allein"

(ВІДЕНЬ В УСІЙ ЙОГО КРАСІ)

Історія міста Відня від його заснування до 1916 року. Участь людей українського роду в облогах Відня 1529 та 1683 роках. УКРАЇНІКА в Відні: Братство та церква св. Варвари, тощо.

Лекція буде ілюстрована кольоровими фотографіями. АКАДЕМІЧНИЙ ВЕЧІР відбудеться

в неділю, 11-го лютого 1973 року

о 5-ій годині по пол. в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ

569 Джордж вул. в Ню Гейвен, Конн.

УПРАВА

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ ІНК. ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

Неділя, 11 лютого 1973, год. 4 по пол.

ЗАЛЯ УМІ, 149 — 2-га Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

II. ПІВРІЧНИЙ КОНЦЕРТ УЧНІВ

Участь беруть: Гарасимчук А., Гарасимчук О., Голюка О., Думич Л., Іваників М., Кекіш Р., Кекіш У., Кмета О., Костів А., Левко М., Лехіцький В., Оберишин Т., Павлик О., Петрівська О., Поритко Т., Саляк Х., Саляк У., Ступницків Х., Яблонський М., Яремчук В., Шеметило О., Шкафаровський С.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Найдорожчого МУЖА, БРАТА, ШВАГРА і ВУЙКА

бл. п.

ОСИПА ТЕРМЕНИ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

ЗА ЙОГО ДУШУ

в понеділок, 12-го лютого 1973 року

о годині 8-ій рано

в катедрі св. о. Николая в Чикаго

на яку запрошує Рідних і Приятелів і просить про молитви за душу Покійного

дружина АННА

В СОРОКОВИНИ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього ТАТА

бл. п.

Д-ра ІВАНА РОМАНКОВА

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДАМИ

В ЧЕТВЕР, 8-го ЛЮТОГО ц. р. в церкві СВ. МИХАЇЛА в ЙОНКЕРС, Н. Й. — год. 8-ма ранку.

В ЧЕТВЕР, 8-го ЛЮТОГО, в Катедрі СВ. ЙОСАФАТА в ЕДМОНТОНІ, Альберта — год. 9-та ранку.

В П'ЯТНИЦЮ, 9-го ЛЮТОГО, в ГЛЕН КОВ, в монастирі ОО. ВАСИЛІЯН — год. 7-ма ранку, яку відправить Впр. о. Іриней Готра.

В НЕДІЛЮ, 11-го ЛЮТОГО, в Катедрі СВ. ЙОСАФАТА в ЕДМОНТОНІ — год. 12-та дня, яку відправить о. мітрат Михайло Сопуляк.

Про молитви за душу Покійного просять — донька ДАНУСЯ РОМАНКІВ і син д-р ЛЮБОМИР РОМАНКІВ

В четвер, 16-го лютого припадає п'ята річниця смерти

Інж. ЕВГЕНА МАЛАНЮКА

ОДНОГО З НАЙВИДАТНІШИХ СУЧАСНИХ ПОЕТІВ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

відправиться

в неділю, 18-го лютого 1973 року

о годині 12-ій дня

в ЦЕРКВІ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ в ДЕТРОЙТІ, Міш.

а рівночасно

в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ в СВЯТІЙ ЗЕМЛІ у НАЗАРЕТІ

Про молитви за душу бл. п. Покійного просять д-р ІВАН і ОКСАНА ГАЛИЦЬКІ

В пам'ять Незабутньої Дорогої МАМИ

бл. п. Лідії Постолюк

складаємо

$25.00 на пам'ятник бл. п. сотникові О. НАВРОЦЬКОМУ, Вінніпеґ

$25.00 на Фонд СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ

Ірина і Юрій ПОТОЧНЯКИ з дітьми

Пам'яті нашого Дорогого Приятеля

сл. п. інж. АНДРІЯ ВОЛОСЕНКА

складають 20.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті.

Богдан і Нуся ДЕМЧУК з Дітьми

Замість квітів на свіжу могилу Незабутньої Землячки

бл. п. ІРЕНИ з ЗАРЕМБІВ ПОДЮК

складаємо 25.00 долярів на Фонд „Церква в Потребі".

Асторія, Н. Й. Мґр. Тарас і Д. КЕРНИЦЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Приятеля і Колеги студій

сл. п. проф. д-ра ЄВГЕНА ВЕРТИПОРОХА

зложили 20.00 долярів на Канадійський Відділ НТШ

Александра і Роман ВОРОБКЕВИЧІ

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього нашого Свата

сл. п. дир. ТОМИ КОТИКА

складаємо 20.00 долярів на Енциклопедію Українознавства.

Лідія і Олександер ГАНАСІ

У пам'ять нашого Дорогого Приятеля

св. п. інж. РОМАНА ГОЙДИША

складаємо 25.00 долярів на „Церкву в Потребі".

Ірина ВОЛОСЕНКО
Дана і Ярема ВОЛОСЕНКО

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ІРЕНИ з ЗАРЕМБІВ ПОДЮК

складаємо 25.00 долярів на „Церкву в Потребі".

Стефан і Ірина НОВОСІЛЬСЬКІ

5-ий Відділ ООЧСУ в Гартфорді, Конн.

ділиться сумною вісткою з Друзями і Приятелями, що в суботу, 3-го лютого 1973 року, після короткої недуги відійшов від нас

бл. п.

ДИР. ЄВСТАХІЙ ГОМОТЮК

на 76-му році трудолюбивого життя, наш довголітній член, основоположник 5-го Відділу ООЧСУ, Почесний Член ООЧСУ, б. старшина УСС і УГА та щирий патріот Української Визвольної Справи.

Вшанованій Дружині, Доні і Зятеві та близькій і дальшій Рідні висловлюємо наше щире співчуття

УПРАВА 5-го ВІДДІЛУ ООЧСУ у ГАРТФОРДІ, Конн.

Вечір в пошану Богдана Лепкого

Із нагоди 100-річчя уродин письменника Богдана Лепкого 82-ий Відділ СУА 17-го грудня 1972 р. в Ню Йорку підготовив вечір. У підготову цього вечора культ-освітні референтки Ірина Іванчишин і Наталія Клецор доклали чимало старань, щоб вшанувати, за окресленням літературознавців, „поета золотого Поділля і тихої задуми".

Вечір відкрила голова 82-го Відділу Надія Попель. Попель, привітавши доньку Богдана Лепкого, голову Окружної Ради А. Кіршак, делегатов Відділів і численних гостей. Багато з них у своєму житті зустрічалось з письменником, інші були його студентами на Краківському університеті, а всі хотіли своєю присутністю віддати належну шану його пам'яті. Програмою проводила культурно-освітня референтка 82-о Відділу Ірина Іванчишин.

Проф. д-р Василь Лев у доповіді: „Жіночі постаті в житті і творчості Богдана Лепкого" зупинився над кількома жіночими постатями, які в житті письменника мали глибше значення. Найкраще у своїх споминах з дитячих літ Богдан Лепкий згадує свою матір. Тут доповідач навів багато вийміків із оповідань, в яких письменник відтворює образ своєї матері повний любови, ніжности і посвяти. Довше доповідач зупинився над постаттю дружини Богдана Лепкого, яка була для нього його вірним приятелем, допомагала йому і піддержувала в творчій праці. Усі інші жіночі постаті в оповіданнях Богдана Лепкого, — це не видумані персонажі, всі вони правдиві, взяті з найближчого оточення. З ними письменник стрічався в своїм дитинстві або молодості. В історичних повістях Богдана Лепкого, жіночі постаті виведені завжди позитивно, світло, як героїні ці повісті мають дотепер великий моральний і виховний вплив на молодь.

Аня Корженовська продеклямувала вірш Богдана Лепкого „Давно минулі літа".

Свого часу проф. Степан Шах назвав Богдана Лепкого „поетом симфоній, краси і національної гордости" і це присутні відчули, слухаючи вийміків з циклу поезій „Над річкою" і „Не сміліте вниз прапора", що їх репитували учениці Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької, а саме: Марта Іванчишин і Лідія Стасів.

Проф. Дам'ян Горняткевич, який жив у Кракові і був частим гостем в домі Богдана Лепкого, подивляв його духову многогранність, як поета, науковця, педагога а також як і маляра. І саме у доповіді мистець Дам'ян Горняткевич представив нам поета, в якого було тонке відчуття краси і що зумів в нюансах цю красу передати не тільки словом, але також і пензлем на папір. На жаль сам проф. Д. Горняткевич не міг особисто взяти участь у вечорі. Його доповідь прочитала Іванна Клим, секретарка 82-го Відділу. Під час свята на головній стіні залі був портрет Богдана Лепкого, саме пензля мистця проф. Д. Горняткевича.

Відома поетка Діма помистецьки прочитала оповідання Богдана Лепкого „Чи казати чи переказати".

Співачка меццо-сопрано Христина Осадца-Паукіс при акомпаньяменті проф. Е. Курилович-Чапельської, відспівала кілька пісень, а саме: „Над морем" сл. Д. Павличка, муз. Кос Анатольський, „Сниться мені" до слів Б. Лепкого, муз. Б. Нижанківського і „Ти не забудь" сл. Т. Одутька, муз. Кос Анатольського. На прохання співачка заспівала ще одну пісню до слів Б. Лепкого „Колисав мою колиску", муз. М. Гайворонського.

Д-р Софія Карпінська, яка була ученицею проф. Богдана Лепкого в Краківському університеті поділилась споминами зі студентських часів представила Б. Лепкого не тільки як письменника, але як науковця і педагога, якого дуже любила і поважала молодь, тому, що він був для неї щирий дорадник і опікун.

Пані Наталія Клецор відчитала спомин І.Бовенко про зустрічі з професором Б. Лепким, який допомагав їй при репитаціях його віршів на академіях Т. Шевченка.

Хоч невеликий числом, 82-ий Відділ СУА має свій хор, який під диригентурою Докії Лисько, при акомпаньяменті Олени Лиско на початку вечора проспівав пісні: „Гимн батьківщині" до слів Б.Лепкого, муз. Зіновія Лиська, „Кладочка" до слів Б. Лепкого, муз. ЗіновіяЛиська, а на закінчення „Колись вашу рідну хату", сл. Лесі Українки, муз. Зіновія Лиська і „Тихесенький вечір", сл. Самійленка, муз. Степенка, в опрацюванні на мужеський хор Івана Недільського; на жіночий хор ці пісні опрацював Константин Лиско.

Наприкінці дочка Богдана Лепкого п-і Софія подякувала організаторам вечора і виконавцям за їхню працю, а гостям за участь. Молоді декляматорки вручили п-і Софії китицю квітів.

М.С.

Виставка українського мистецтва, книжки і ноші у Статен Айленді

За ініціятивою 105-го Відділу „Союзу Українок Америки" і голови Лесі Гевка-Печко 9 й 10-го грудня 1972 в Статен Айленді в церковній залі української католицької церкви відбулася ювілейна виставка картин мистця о. Сергій Кіндзерявого-Пастухова з нагоди його 25-ої мистецької праці і кераміки мисткині Слави Геруляк. До виставки долучено ще експонати з українського народного мистецтва (які випозичили громадяни або українські фірми), як: кераміка, вишивки, дереворити, писанки, рушники, оригінальні українські убрання, килими. На сцені поставлено стіл з українськими традиційними стравами, кутею й колядою. Відомий в Ню Йорку артистичний фотограф Лев Майстренко виставив на цій імпрезі колекцію із своїх артистичних фотографій. Українські книгарні „Сурма", „Арка", „Еко" і „Говерля" і громадяни з ЗСА виставили книжки писані англійською мовою. Деякі експонати, як рушники і обрус з Полтащини п-і Головко мали сто років.

Виставку відвідало багато людей — членів української громади в Статен Айленді і багато американців. Виставкою зацікавилися місцева американська преса „Статен Айленд Адвенс", Музей і Комерційна Палата. Часопис помістив фотографію з частини експонатів і організаторок - союзянок, пояснюючи при тому, що це українська виставка українських мистців о. Сергія Кіндзерявого, С. Геруляк і українського народного мистецтва. Керівник місцевого Американського Музею запросив Союз Українок зробити подібну виставку в приміщенні Музею, бо тоді таку виставку може відвідати багато молоді і більшість людей. Тоді — краща можливість продати більше картин. Не зважаючи на високі ціни самі американці закупили кілька картин о. Сергія, керамічні вироби, Слави Геруляк і українські вишивані подушки, або інші речі. Якби ця виставка відбулася в Музеї то Відділ 105-го Союзу Українок міг би навіть дещо заробити на свої видатки.

Зважаючи на пропозицію музею і дуже приязнє відношення американських відвідувачів з преси, школи і уряду, голова Відділу Леся Гевка - Печко вже навесні розпочне відповідні приготування до подібної виставки мистецтва, книжки і ноші в Музеї. Така виставка може лише тоді успішно відбутися, якщо наші мистці, галерії або фірми погодяться самі достачити експонати до Статен Айленду бо до цього потрібно більше участників, щоб виставку поставити на належному рівні. Хоч виставка відбулася в маленькій церковній залі, одначе американська публіка була захоплена.

105-ий Відділ СУА складається лише з 15-ти членів існує тільки два роки на З-СА, ще не має своєї домівки і сходини відбуває в приватних приміщеннях членкинь, одначе свою працею попередньою і останньою мистецькою імпрезою виконує дуже корисну і патріотичну працю для української справи. У зорганізованні виставки активну участь взяла голова Л. Гевко - Печко, Галина Майстренко і Елеонора Паскаль, яка хоч все своє життя перебуває в Америці, одначе говорить по-українському і бере активну участь в зорганізованні організації всіх українських імпрез.

К.П.

ЩЕ ТРОХИ ПРАВДИ ПРО ЛЕНІНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

інтереси імперіялістів, Горький, назвавши цей заклик „брудним наклепом", пригадав, що ленінська „Искра" виходила в Женеві коштом московського фабриканта Сави Морозова.

Надрукований у газеті „Новая Жизнь" в 1917-18 рр. цикл статтей Максима Горького, очевидна річ, в Совєтському Союзі замовчується. В кращому разі подають з нього „невинного" характеру витяги або ж просто фальшують. Тож, не виключене, що навіть молоді дисиденти - історики з ним не ознайомлені.

Ідеологічна — щира чи коньюнктурна еволюція Максима Горького в сторону большевизму, його пізніші статті з прославлюванням Леніна і партії — широко відомі. І нині він у Совєтському Союзі вчитель молоді і неперевершений зразок для письменників і поетів, яким невідома чорна дата — лютий 1918 року, коли Ленін заборонив вільне усне і друковане слово.

У 25-річчя договору з СССР Румунія обстоює своє право на повну незалежність

(Закінчення зі стор. 1-ої)

роках „являються подією великої ваги... створюють і сприятливі умови для поселення і поширення всебічної співпраці між Румунією і Совєтським Союзом на основі принципів соціялістичного інтернаціоналізму", але — додають румунські лідери — „інтернаціоналізм" мусить спиратися на „пошані незалежности і національної суверенности, повної рівноправности, невмішування у внутрішні справи і обопільної вигоди". Ця частина румунського листа має свою вимову в обличчі відомої „доктрини Брежнєва", яка дає право СССР втручатися у внутрішні справи будь-якої „соціялістичної" держави у випадку, коли СССР вважатиме, що в даній державі соціялістична система находиться під загрозою зі середини, або зі зовні. Є поза всяким сумнівом, що румунські комуністичні лідери, формулюючи цей уступ своєї заяви, мусіли мати на увазі власне оту „доктрину Брежнєва" і вважали за доцільне її бодай у непрямій, але виразній формі опрокинути, наголосивши засаду невтручування у внутрішні справи інших держав.

В ДОМІ НЕВОЛІ

ІНДОКТРИНІЗАЦІЯ ЖІНОК

Москва. — За повідомленнями ТАСС тут відбувся в перших днях лютого чотириденний семінар для „молодих представниць 16 держав Африки і Арабського Сходу, які вчаться в середніх і вищих навчальних закладах Радянського Союзу". Згадані представниці Африки і Азії — це „активістки жіночого руху в своїх країнах". Темою семінара було 50-річчя утворення СССР і досвід розв'язання жіночого питання в умовах багатонаціональної держави".

ВІЙСЬКОВА ДИСЦИПЛІНА

Москва. — 30-31 січня тут відбувався „всеармійська нарада прапорщиків і мічманів", на якій центральною точкою була доповідь міністра оборони СССР А. А. Гречка. Наголос на нараді був покладений, між іншим, на питання „військової дисципліни" та „підвищення бойової готовности підрозділів". На нараді працювали секції, якими „керували головнокомандуючі видами збройних сил СССР. В секціях виступали члени військових рад, начальники політуправлінь видів радянських збройних сил".

У СТОЛИЦІ НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ ОЛБАНІ відбулася нарада представників стейтових властей із 8 стейтів, представника федерального Уряду, різних агенцій та поліції. Учасники наради вирішили краще координувати заходи в боротьбі проти шмуглювання цигарок із тих стейтів, де їх продають дешевше, як Північна Кароліна. Ню Йорк річно втрачає до 25 мільйонів доларів з податку на цигарки, бо їх перевозять нелегально з інших стейтів, не платячи місцевого податку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЛЮТОГО 1973 р.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зап. Січ, 371 Відд. о год. 7 веч. в залі УНДому в Ірвінгтоні. Просяться чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стецiв, голова, Леся Назарук, касир, Ю. Баранюк, фін. секретар.

СУБОТА, 10-го ЛЮТОГО 1973 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира 130 Відд. о год. 7:30 веч. в домівці Укр. Кат. Ветеранів при 33 Схід 7-ма вул. — Ю. Юрків, секретар.

НЕДІЛЯ, 11-го ЛЮТОГО 1973 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні загальні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Санфорд і Айві вул. На порядку: звіти Управи, дискусія і вибір нової управи на 1973 р. Просяться членство прибути. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, касир, М. Демчук, фін. секр.

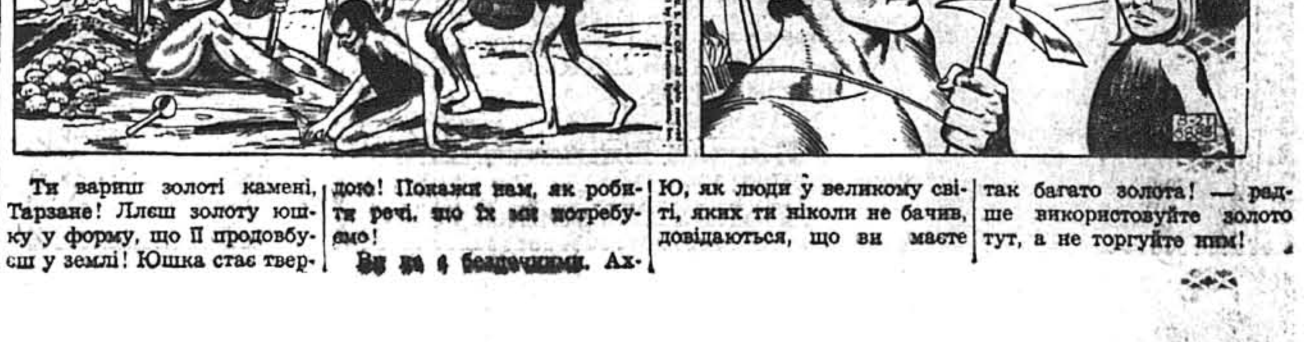
КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла Відд. 102 о год. 11:30 ранку в залі церкви влмч. Йосафата, 5720 State Rd. — М. Молеський, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секретар.

СУБОТА, 17-го ЛЮТОГО 1973 р.

ЧИКАГО, Ілл. Річні збори Т-ва Укр.-Амер. Єдність 35 Відд. о год. 7:30 веч. в Сосновім Домі, 1915 В. 51 вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової на 1973 р. і інші справи. Просяться чл. прибути. — І. Кравчишин, предс., В. Вовчик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. о. Агапія Гончаренка 204 Відд. о год. 4:30 по пол. в салі ОУА Самопоміч, 98 Друга Авеню, між 6-5 вул. На порядку: звіти Управи, К. Комісії та вибір нової Управи на 1973 р. Після зборів при дружній гутірці — перекуска. — О. Степкевич, заст. предс., д-р В. Палідвор, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6883. Тарзан вчить павукоподібних людей перетоплювати золото

Ти вариш золоті камені, Тарзане! Ллєш золоту юшку у форму, що її продовбуєш у землі! Юшка стає твердою! Покажи нам, як робити речі, що їх ми потребуємо! Ви не є безпечними, Ах-Ю, як люди у великому світі, яких ти ніколи не бачив, довідаються, що ви маєте так багато золота! — радше використовуйте золото тут, а не торгуйте ним!